

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра економічної теорії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

 Анатолій ДІБРОВА

“18” серпня 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри економічної теорії

Протокол №1 від 19 серпня 2024 р.

 Завідувач кафедри

Микола ТАЛАВИРЯ

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП

 «Корпоративні фінанси»

Лариси ОЛІЙНИК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕКОНОМІКС»

Галузі знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Освітня програма	«Корпоративні фінанси»
Факультет	Економічний
Розробники:	професор кафедри економічної теорії, д.е.н., професор Талавиря М.П. доцент кафедри економічної теорії, к.е.н., доцент Пашенко О.В.

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	
Освітня програма	«Корпоративні фінанси»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	4	
Курсова робота	-	
Форма контролю	залік, екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	1, 2	-
Семестр	2, 3	-
Лекційні заняття, год.	60 год.	- год.
Практичні, семінарські заняття, год.	60 год.	- год.
Лабораторні заняття	- год.	- год.
Самостійна робота, год.	30 год	- год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год/4 год	- год.

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Розвиток сучасної економіки визначає потребу теоретичного усвідомлення та аналізу змісту сучасних економічних процесів. Сучасні реалії глобалізації, соціалізації, гуманізації, інтелектуалізації, екологізації та інформатизації суспільного життя породжують потребу розвитку економічного знання, всебічному осмисленню економічних процесів як визначальної складової людського життя. Вивчення мікро- та макроекономіки сприяє формуванню у студентів актуальних економічних знань та озброєнню їх теоретичними інструментами прийняття ефективних та обґрунтованих рішень у професійній діяльності майбутніх фахівців.

Мета дисципліни «Економікс» – формування ринково орієнтованого економічного світогляду, знань і набуття навичок застосування механізмів прийняття оптимальних господарських рішень окремими економічними суб'єктами - господарчими агентами, які прагнуть досягти певної соціально-економічної цілі за наявних обмежених ресурсів і альтернативних можливостей їх використання; формування теоретичних знань, умінь та практичних навичок у галузі мікро- та макроекономіки; розкриття механізму функціонування національної економіки на основі макроекономічних теорій, концепцій, моделей, обґрунтованих світовою та вітчизняною наукою та апробованих економічною практикою; формування систематизованих знань у майбутніх фахівців щодо закономірностей функціонування економіки країни.

Завданням вивчення дисципліни «Економікс» – на базі системного підходу, діалектичного методу, індукції та дедукції, історичного і логічного методів пізнання, функціонального аналізу, економічного моделювання, граничного аналізу забезпечити засвоєння студентами знань щодо загальних закономірностей економічної діяльності на мікрорівні та макrorівні є:

- вивчення сутності, змісту та закономірностей функціонування економіки;
- формування наукових уявлень про функціонування економіки на національному рівні;
- набуття знань про основні форми і методи впливу на економіку, за допомогою яких забезпечується її ефективне функціонування з метою досягнення найвищого рівня задоволення матеріальних потреб;
- обґрунтування виборів, котрі здійснюються окремими економічними одиницями, мають спільну власність і прибутки, приймають ті чи інші рішення, щодо використання факторів виробництва та напрямків своєї господарчовиробничої діяльності;
- вміння використовувати на практиці весь універсальний інструментарій, який опрацьовується господарчими суб'єктами в ринкових умовах.

Завдання в межах мікроекономіки: надати знання про базові положення мікроекономічної теорії; навчити студентів володінню методологією маржиналізму та інструментарієм мікроекономічного аналізу; науково обґрунтувати економічні рішення суб'єктів мікрорівня; розкрити механізм функціонування ринку та сутність важливіших мікроекономічних категорій; розуміти основні риси раціональної економічної поведінки фірм та домогосподарств; підготувати до вивчення прикладних дисциплін, що базуються на мікроекономічній теорії.

Завдання в межах макроекономіки: надати знання про базові положення сучасної макроекономічної теорії; навчити студентів володінню інструментарієм макроекономічного аналізу; – науково обґрунтувати доцільність та можливі наслідки економічної політики держави; – розкрити механізм досягнення макроекономічної рівноваги; підготувати до вивчення дисциплін, що базуються на макроекономічній теорії.

Результати навчання – в результаті вивчення курсу студенти можуть оперувати базовими мікро- і макроекономічними категоріями, новітніми концепціями, технологіями та методами дослідження економічних явищ і процесів на мікро- та макrorівні, вміло застосовувати аналітичний інструментарій мікро- та макроекономічного аналізу для розуміння поточного стану і визначення перспектив розвитку фірм, домогосподарств, національної економіки.

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, месенджер Viber, Telegram. А також необхідно володіти навичками з використання текстового редактора MS Word, табличного редактора Excel, редактора зі створення презентацій Power Point.

Набуття компетентностей

інтегральна компетентність ((ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 1. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПР 1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР 15. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для: повного терміну денної форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тиж ні	усь ого	у тому числі					усь го	у тому числі					
			л	п	лаб	ін д	с.р .		л	п	лаб	н д	с.р.	
II семестр Економікс: МІКРОЕКОНОМІКА														
Змістовий модуль 1. Основи функціонування ринку														
Тема 1. Вступ до мікроекономіки	1	4,5	2	2			0,5							
Тема 2. Ринок: попит, пропозиція та їх взаємодія	2	5	2	2			1							
Тема 3. Еластичність	3	4,5	2	2			0,5							
Тема 4. Теорія корисності та оптимальний вибір споживача	4	5	2	2			1							
Тема 5. Теорія ринкового попиту	5	5	2	2			1							
Тема 6. Теорія фірми: виробництво	6	5	2	2			1							
Тема 7. Витрати виробництва, виручка та прибуток	7	6	2	2			2							
Разом за змістовим модулем 1	35		14	14			5							
Змістовий модуль 2. Ринкові структури та проблеми досягнення загальної рівноваги														
Тема 8. Ринок досконалої конкуренції	8	5	2	2			1							
Тема 9 Монопольний ринок	9	5	2	2			1							
Тема 10. Олігополія як вид ринкової структури	10	5	2	2			1							
Тема 11. Ринок монополістичної конкуренції	11	5	2	2			1							
Тема 12. Антимонopolьна політика	12	5	2	2			1							

Тема 13. Утворення похідного попиту. Ринок праці	13	5	2	2			1						
Тема 14. Ринок капіталу та природних ресурсів (землі)	14	5	2	2			1						
Тема 15. Загальна ринкова рівновага та економічна ефективність	15	5	2	2			1						
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	<i>40</i>		<i>16</i>	<i>16</i>			<i>8</i>						
<i>Усього годин за II семестр</i>	<i>75</i>		<i>30</i>	<i>30</i>			<i>15</i>						
III семестр Економікс: МАКРОЕКОНОМІКА													
<i>Змістовий модуль 3. Теоретичні основи макроекономіки</i>													
Тема 1. Макроекономіка як наука	16	4,5	2	2			0,5						
Тема 2. Макроекономічні	17	4,5	2	2			0,5						
Тема 3. Ринок праці	18	5	2	2			1						
Тема 4. Товарний ринок	19	5	2	2			1						
Тема 5. Грошовий ринок	20	5	2	2			1						
Тема 6. Інфляційний механізм	21	5	2	2			1						
Тема 7. Споживання домогосподарств	22	5	2	2			1						
Тема 8. Приватні інвестиції	23	5	2	2			1						
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>		<i>39</i>	<i>16</i>	<i>16</i>			<i>7</i>						
<i>Змістовий модуль 4. Рівень економічної активності</i>													
Тема 9. Сукупні витрати і ВВП	24	5	2	2			1						
Тема 10. Циклічні коливання та економічне зростання	25	6	2	2			2						
Тема 11. Держава в системі макроекономічного регулювання	26	5	2	2			1						
Тема 12. Фіскальна політика	27-28	9	4	4			1						
Тема 13. Монетарна політика	29	5	2	2			1						
Тема 14. Зовнішньоекономічна діяльність	30	6	2	2			2						
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>		<i>36</i>	<i>14</i>	<i>14</i>			<i>8</i>						
<i>Усього годин III семестр</i>		<i>75</i>	<i>30</i>	<i>30</i>			<i>15</i>						
<i>Усього годин</i>		<i>150</i>	<i>60</i>	<i>60</i>			<i>30</i>						

3. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин денна
II семестр Економікс: МІКРОЕКОНОМІКА		
1	Вступ до мікроекономіки	2
2	Ринок: попит, пропозиція та їх взаємодія	2
3	Еластичність	2
4	Теорія корисності та оптимальний вибір споживача	2
5	Теорія ринкового попиту	2
6	Теорія фірми: виробництво	2
7	Витрати виробництва, виручка та прибуток	3
8	Ринок досконалої конкуренції	2
9	Монопольний ринок	2
10	Олігополія як вид ринкової структури	2
11	Ринок монополістичної конкуренції	2
12	Антимонопольна політика	2
13	Утворення похідного попиту. Ринок праці	2
14	Ринок капіталу та природних ресурсів (землі)	2
15	Загальна ринкова рівновага та економічна ефективність	2
Разом за II семестр		30
III семестр Економікс: МАКРОЕКОНОМІКА		
1	Макроекономіка як наука	2
2	Макроекономічні показники в системі національних рахунків	2
3	Ринок праці	2
4	Товарний ринок	2
5	Грошовий ринок	2
6	Інфляційний механізм	2
7	Споживання домогосподарств	2
8	Приватні інвестиції	1
9	Сукупні витрати і ВВП	2
10	Циклічні коливання та економічне зростання	2
11	Держава в системі макроекономічного регулювання	2
12	Фіскальна політика	4
13	Монетарна політика	2
14	Зовнішньоекономічна діяльність	3
Разом за III семестр		30
Всього		60

4. Теми самостійної роботи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин денна
II семестр Економікс: МІКРОЕКОНОМІКА		
1	Вступ до мікроекономіки	0,5
2	Ринок: попит, пропозиція та їх взаємодія	1
3	Еластичність	0,5
4	Теорія корисності та оптимальний вибір споживача	1
5	Аналіз поведінки споживача	1
6	Теорія фірми: виробництво	1
7	Витрати виробництва, виручка та прибуток	2
8	Ринок досконалої конкуренції	1
9	Монопольний ринок	1
10	Олігополія та ринок монополістичної конкуренції	1
11	Утворення похідного попиту. Ринок праці	1
12	Ринок капіталу	1
13	Загальна ринкова рівновага та економічна ефективність	1
14	Держава в мікроекономічній теорії: зовнішні ефекти та суспільні блага	1
15	Держава в мікроекономічній теорії: теорія суспільного вибору. Неспроможність державної влади	1
Разом II		15
III семестр Економікс: МАКРОЕКОНОМІКА		
16	Макроекономіка як наука	0,5
17	Макроекономічні показники в системі національних рахунків	0,5
18	Ринок праці	1
19	Товарний ринок	1
20	Грошовий ринок	1
21	Інфляційний механізм	1
22	Споживання домогосподарств	1
23	Приватні інвестиції	1
24	Сукупні витрати і ВВП	1
25	Циклічні коливання та економічне зростання	2
26	Держава в системі макроекономічного регулювання	1
27	Фіскальна політика	1
28	Монетарна політика	1
29	Зовнішньоекономічна діяльність	2
Разом III		15
Всього		30

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання:

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни –

URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2584>

URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2067>

URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=708>

2. Талавири М., Пащенко О. Методичні вказівки для вивчення дисципліни «Економікс» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» ОП «Корпоративні фінанси». Київ: Вид. «Наукова столиця», 2024. 230 с.

3. Талавири М.П., Бутенко В.М., Болгарова Н.К., Власенко Ю.Г., Гуца І.О., Пащенко О.В. Економікс : навч. посіб. Київ: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2023. 532с.

4. Талавири М.П., Байдала В.В., Болгарова Н.К., Власенко Ю.Г., Музиченко Т.О., Пашенко О.В. Практикум з економічної теорії: навч. посіб. Київ. 2019, 521 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Андриющенко А.М. Економічна теорія: навч. посіб. Київ : Центр навч. літ., 2022. 520 с.
2. Базалінська О. Макроекономіка: навч. посіб. Київ: Центр уч. літ., 2023. 442с.
3. Базилінська О., Мініна О. Мікроекономіка : навч. посіб. Вид.: Центр навч. літ., 2019. 352 с.
4. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика: підр. Чернівці : Чернів. нац. ун-т., 2020. 232 с.
5. Гронтовська Г. Макроекономіка: навч. посіб. Київ: Вид. Центр навч. літ., 2019. 672 с.
6. Гронтовська. Г. Макроекономіка. Київ: Центр навч. літ., 2019. 642 с.
7. Гронтовська Г., Косік А. Мікроекономіка : практикум. Вид.: Центр уч. літ., 2020. 418 с.
8. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Забарна Е.М., Козакова О.М., Задорожнюк Н.О. та ін. Одес. нац. політехн. ун-т. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 412 с.
9. Задоя А.О., Задоя О.А. Мікроекономіка: навч. посіб. [Електронне видання]. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. 148 с.
10. Задоя А.О., Петруня Ю.Є. Макроекономіка: навч. посіб. [Електронний ресурс]. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2022. 256 с.
11. Замула І.В., Травін В.В. Мікроекономіка: навч. посіб. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 196 С.
12. Ігнатюк А.І. Мікроекономіка. Київ : Вид. Ліра-К, 2023. 420 с.
13. Каменева Н.М., Косич М.В, Александрова О.Ю. та ін. Мікроекономіка: навч. посіб. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с.
14. Кібік О.М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю.В., Котлубай В.О., Примаченко І.Ф., Калмикова Н.Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка: практикум. Одеса: НУ “ОЮА”, 2021. 76с.
15. Козакова О., Забарвна Е. Макроекономіка: підручник. Херсон: Вид. Олді-плюс, 2019. 428с
16. Колосінська М.І., Белей С.І., Бойда С.В. Економічна теорія: навч. посіб. Чернівці : Чернівец. нац. унів-т., 2021. 200 с.
17. Косік А.Ф., Гронтовська Г.Е. Мікроекономіка : практикум. Київ : Центр уч. літ., 2019 р. 418 с.
18. Макаренко М. Макроекономіка: навч. посіб. Вид.: Центр уч. літ., 2021. 216 с
19. Макроекономіка: Методичні поради та плани практичних занять для студентів економічного факультету / за ред. С.М. Панчишина та П.І. Островерха. 8-е вид., перероб. та доп. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 132 с.
20. Мартин О.М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навч. посіб. Львів: ЛДУ БЖД, 2021. 271 с.
21. Мартин Ольга Максимівна Економічна теорія (мікроекономіка, макроекономіка). Частина 1. Мікроекономіка: навч. посіб. Львів: ЛДУ БЖД, 2024. 321 с.
22. Островерх П., Панчишин С. Аналітична економіка. Макроекономіка і мікроекономіка. Книга 1. Київ: Вид. Апріорі, 2020. 648 с.14.
23. Панчишин С. Макроекономіка. Вид. Апріорі, 2022. 524 с.
24. Петрушенко Ю.М. Мікро-та макроекономіка: навч. посіб. Універсальна книга.

2023. 320 с.

25. Поплавська Ж.В., Криса О.Й. Мікроекономіка : теорія і практика управлінської економіки : навч. посіб. Алерта, 2019. 270 с.

26. Посилкіна О.В., Баєва О.І. Макроекономіка : навч. посіб. Х.: НФаУ., 2018. 227 с.

27. Рудий М.М. Мікроекономіка: навч. посіб. Київ: Вид. Каравела, 2023 р. 360 с.

28. Сірко А. Економічна теорія. Політекономія: навч. посіб. Київ : Центр навч. літ., 2019. 448 с.

29. Скорик Г.І., Швецова М.Б., Стецюк П.І. Вступ до макро-мікроекономіки : навч. посіб. 2-е вид. Львів: Вид. Львівської політехніки, 2019. 164 с.

30. Пашченко О. В., Жарікова О.Б. Доходи як один із факторів добробуту населення України: сучасний стан. Науковий журнал «Біоекономіка та аграрний бізнес». Том 13. №2 2022. [https://doi.org/10.31548/bioeconomy13\(2\).2022.51-69](https://doi.org/10.31548/bioeconomy13(2).2022.51-69)

31. O.V. Zharikova, O.V. Pashchenko. Zharikova Anna. Specifics of foreign experience in mortgage lending adaptation in Ukraine: current state and prospects of development. Ukraine, Bulgaria, EU: Economic and Social Development Trends: materials VI International Scientific and Practical Conference (Burgas, Bulgaria, 26 August 2022) Burgas: Avangard Prima, 2022, p. 121-123, 235 p. e-ISBN 978-619-239-739-5

32. Pashchenko Oksana, Olena Zharikova. Development of efficient mortgage landing in macroeconomic stability and economic equilibrium provision. Political Science and Security Studies Journal, Vol. 3, No. 1. 2022. Index Copernicus, P. 24-34. Political Science and Security Studies Journal. 2022. P. 44-57. (Index Copernicus) <https://psssj.eu/index.php/ojsdata/article/view/107>

33. Abuselidze, G., Ostapchuk, A., Talavyrya, M., & Lutsiak, V. (2022). Theoretical and methodological aspects of attracting speculative capital on the exchange market, American Institute of Physics Conf. Proc., 2656, 020005. DOI:10.1063/5.0106277. <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57884612700>

34. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: www.portal.rada.gov.ua

35. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua

36. Офіційний веб-портал Міністерства фінансів України. URL: www.minfin.gov.ua

37. Офіційний веб-портал Державної податкової служби України. URL: www.tax.gov.ua

38. Офіційний веб-портал Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua

39. Офіційний веб-портал Національного інституту стратегічних досліджень. URL: www.niss.gov.ua

40. Офіційний веб-портал Центру перспективних соціальних досліджень. URL: www.cpsr.org.ua

41. Офіційний веб-портал Антимонопольного комітету України. URL: www.amc.gov.ua

42. Офіційний веб-портал Міжнародного центру перспективних досліджень. URL: <http://www.icps.kiev.ua>

43. Офіційний веб-портал Інституту економіки і прогнозування НАН України. URL: <http://www.ief.org.ua>

44. Офіційний веб-портал Бібліотеки імені В.Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua>

45. Бюджетний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

46. Електронна бібліотека НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/17325>